

Sygn. akt: I Ns 275/19

POSTANOWIENIE

13 grudnia 2019 r.

Sąd Rejonowy w Nysie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Remigiusz Drzewiecki

Protokolant: protokolant sądowy Katarzyna Jaskurzyńska

po rozpoznaniu 4 grudnia 2019 r. na rozprawie w N.

sprawy z wniosku A. B.

z udziałem R. M., B. B. (1)

o stwierdzenie nabycia spadku po W. B. i Z. B. (1)

postanawia:

1. stwierdzić, że spadek po W. B., zmarłym 5 lutego 2012r. w N., ostatnio mającym miejsce zwykłego pobytu w N. na podstawie ustawy nabyli: jego żona Z. B. (2) z domu K., córka L. i S., jego córka B. B. (1), córka W. i Z. oraz jego córka A. B., córka W. i Z. po 1/3 części każda z nich,
2. stwierdzić, że spadek po Z. B. (2) z domu K., zmarłej 24 października 2017r. w N., ostatnio mającej miejsce zwykłego pobytu w N. na podstawie testamentu notarialnego sporządzonego 17 maja 2017r. nr rep. A: (...) przed notariuszem W. K. prowadzącym Kancelarię Notarialną w N. nabyła jego córka B. B. (1), córka W. i Z. w całości z dobrodziejstwem inwentarza,
3. przyznać od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Nysie na rzecz adwokata S. R. wynagrodzenie w kwocie 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) oraz należny od tego wynagrodzenia podatek od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej uczestniczce B. B. (1) przez adwokata z urzędu.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni A. B. 7 maja 2019 r. złożyła do Sądu Rejonowego w Nysie wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po W. B. zmarłym 5 lutego 2012 r., w ten sposób, że spadek ten na podstawie ustawy nabyli: żona Z. B. (1), córka A. B. oraz córka B. B. (1) po 1/3 części każda z nich. Wniosła również o stwierdzenie nabycia spadku do Z. B. (1) zmarłej 24 października 2017 r. w ten sposób, że spadek po niej nabyła na podstawie testamentu sporządzonego 17 maja 2017 r. przed notariuszem W. K. rep. A 516/2017 r. jej córka B. B. (1) w całości.

W uzasadnieniu wniosku wnioskodawczyni podała, że spadkodawca nie pozostawił testamentu, natomiast spadkodawczyni sporządziła 1 testament opisany we wniosku.

Uczestniczka postępowania B. B. (1) na rozprawie 26 czerwca 2019 r. (k. 27) zgodziła się z wnioskiem. Na rozprawie tej uczestniczka złożyła kserokopię testamentu W. B. z 31 marca 2005 r.

Postanowieniem wydanym na rozprawie 26 czerwca 2019 r. (k. 28) Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestnika postępowania R. M..

Postanowieniem z 11 lipca 2019 r. (k. 44) Sąd ustanowił uczestniczkę B. B. (1) pełnomocnika z urzędu w osobie adwokata.

W piśmie procesowym z 18 października 2019 r. (k. 63) pełnomocnik z urzędu uczestniczki B. B. (1) podał, że w testamencie spadkodawca W. B. wyraził wolę przekazania wnukowi R. M. mieszkania przy ul. (...) w N.. Lokal ten był współwłasnością małżonków W. i Z. B. (1), dlatego spadkodawca mógł zapisać tylko udział w mieszkaniu.

Na rozprawie 4 grudnia 2019 r. wnioskodawczyni (k. 72) wskazała, że uważa testament spadkodawcy W. B. nie za zapis, a za testament. Natomiast pozostawiła kwestię dziedziczenia po W. B. do uznania Sądu. W zakresie dziedziczenia po Z. B. (1) wniosła jak we wniosku.

Na rozprawie 4 grudnia 2019 r. pełnomocnik z urzędu uczestniczki B. B. (1) (k. 72) wniósł o uznanie testamentu W. B. za zapis, natomiast w zakresie stwierdzenia spadku do Z. B. (1) wniósł o stwierdzenia nabycia spadku na podstawie testamentu notarialnego. Wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa prawnego z urzędu, które nie zostały w całości, ani w części pokryte.

Na rozprawie 4 grudnia 2019 r. uczestnik R. M. (k. 72) pozostawił sprawę do uznania Sądu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Spadkodawca W. B. urodzony (...) w S. zmarł 5 lutego 2012 r. w N..

(dowód: odpis skrócony aktu zgonu W. B. k. 10)

Przed śmiercią spadkodawca W. B. miał ostatnie miejsce zwykłego pobytu w N.. Spadkodawca w chwili śmierci był żonaty z Z. B. (1). W związku małżeńskim w trakcie swojego życia pozostawał jeden raz z Z. B. (1), aż do daty swojej śmierci. Ze związku tego spadkodawca miał dwoje dzieci – A. B. oraz B. B. (1). Innych dzieci małżeńskich, pozamałżeńskich albo przysposobionych spadkodawca nie posiadał. Wnioskodawczyni, ani uczestnicy postępowania nie składali oświadczeń o przyjęciu lub odrzuceniu spadku po spadkodawcy przed Sądem, albo u notariusza, nie zrzekali się dziedziczenia po spadkodawcy, nie zostali uznani za niegodnych do dziedziczenia.

(dowód: odpis skrócony aktu małżeństwa spadkodawców k. 12, zapewnienie spadkowe wnioskodawczyni A. B. k. 27/II-28, zapewnienie spadkowe uczestnika R. M. k. 61/II-62)

Spadkodawca W. B. 31 marca 2005 r. sporządził własnoręczny testament. W testamencie tym spadkodawca stwierdził, że wyraża swą wolę i oświadcza, że mieszkanie przy ul. (...), które jest własnością jego i żony Z. B. (1) przekazać w posiadanie i na własność wnukowi R. M.. Dalej spadkodawca stwierdził, że taka jest jego ostatnia wola i ma nadzieję, że wola jego będzie uszanowana przez rodzone córki A. i B.. Testament został własnoręcznie podpisany przez spadkodawcę. Spadkodawca w chwili sporządzenia testamentu był w stanie świadomości i swobodnie podjął decyzję, nie znajdował się pod wpływem błędu lub groźby, nie był ubezwłasnowolniony. Nikt nie zmuszał spadkodawcy do sporządzenia takiej treści testamentu. W dacie sporządzenia testamentu spadkodawca był w pełni sił psychicznych. Wolą spadkodawcy było zapisanie R. M. udziału w mieszkaniu. Spadkodawca nigdy nie mówił, że chce zapisać R. M. cały spadek. Spadkodawca nie sporządził innych testamentów.

(dowód: testament własnoręczny spadkodawcy z 31 marca 2015 r. – kserokopia k. 26, zapewnienie spadkowe uczestnika R. M. k. 61/II-62)

Spadkodawca W. B. oraz spadkodawczyni Z. B. (1) umową darowizny sporządzoną przed notariuszem K. S. z 23 lutego 2010 r. nr rep. A. 1226/2010 podarowali M. C. nabyte 3 kwietnia 2008 r. prawo użytkowania wieczystego nieruchomości objętej księgą wieczystą nr (...).

(dowód: umowa darowizny k. 64-66)

Spadkodawczyni Z. B. (2) z domu K. urodzona (...) w S. zmarła 24 października 2017 r. w N..

(dowód: odpis skrócony aktu zgonu Z. B. (1) k. 11)

Przed śmiercią spadkodawczyni miała ostatnie miejsce zwykłego pobytu w N.. Spadkodawczyni w chwili śmierci była wdową. W związku małżeńskim w trakcie swojego życia pozostawała jeden raz z W. B., aż do daty jego śmierci. Ze związku tego spadkodawczyni miała dwoje dzieci – A. B. oraz B. B. (1). Innych dzieci małżeńskich, pozamałżeńskich albo przysposobionych spadkodawczyni nie posiadała. Wnioskodawczyni, ani uczestnicy postępowania nie składali oświadczeń o przyjęciu lub odrzuceniu spadku po spadkodawczyni przed Sądem, albo u notariusza, nie zrzekli się dziedziczenia po spadkodawczyni, nie zostali uznani za niegodnych do dziedziczenia.

(dowód: odpis skrócony aktu małżeństwa spadkodawców k. 12, zapewnienie spadkowe wnioskodawczyni A. B. k. 27/II-28)

Spadkodawczyni Z. B. (1) 15 kwietnia 2014 r. sporządziła własnoręczny testament. W testamencie tym spadkodawczyni stwierdziła, że wyraża swą wolę, że mieszkanie przy ul. (...), które jest jej własnością w razie śmierci przekazać w posiadanie i na własność wnukowi R. M.. Dalej spadkodawczyni stwierdziła, że taka jest jej ostatnia wola i ma nadzieję, że wola jej będzie uszanowana przez jej córki A. i B.. Testament został własnoręcznie podpisany przez spadkodawczynię.

Spadkodawczyni Z. B. (1) 17 maja 2014 r. w Kancelarii Notarialnej w N. przed notariuszem W. K. sporządziła testament w formie aktu notarialnego nr rep. A 516/2017. W testamencie tym spadkodawczyni do całości spadku po sobie powołała swoją córkę – uczestniczkę B. B. (1). W § 2 tegoż testamentu spadkodawczyni oświadczyła, że wydziedzicza swoją córkę A. B., gdyż uporczywie nie dopełnia i nie dopełniała względem niej obowiązków rodzinnych tj. przede wszystkim nie interesuje się i nie interesowała się jej stanem zdrowia, nie opiekowała się nią w czasie choroby, zwłaszcza gdy zawodowo pracuje jako opiekunka osób starszych w Niemczech i opiekuje się starszymi obcymi osobami, nie utrzymuje z nią kontaktów. Spadkodawczyni podała, że nie wybacza A. B. powyższego zachowania.

(dowód: testament własnoręczny spadkodawczyni z 15 kwietnia 2014 r. – kserokopia k. 67, testament notarialny z 17 maja 2017 r. – kserokopia k. 13-14, zapewnienie spadkowe wnioskodawczyni A. B. k. 27/II-28, zapewnienie spadkowe uczestnika R. M. k. 61/II-62)

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie należało stwierdzić, że spadek po spadkodawcy W. B. zmarłym 5 lutego 2012 r. w N., ostatnio mającym miejsce zwykłego pobytu w N. na podstawie ustawy nabyły jego żona Z. B. (1) oraz jego córki: A. B. i B. B. (1) po 1/3 części każda z nich. Sąd ustalił, że do kręgu spadkobierców ustawowych po zmarłym S. B. należą: jego córki A. B. i B. B. (1) oraz jego żona Z. B. (1).

Podstawą prawną rozstrzygnięcia niniejszej sprawy były przepisy art. 924-926 k.c. oraz art. 931 k.c.

Przepis art. 926 § 1 k.c., stanowi, że powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu. Z treści § 2 wyżej przytoczonego artykułu wynika, że dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy, albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą. Przepis art. 924 k.c. stanowi, że spadek otwiera się z chwilą śmierci spadkodawcy, a z kolei w myśl art. 925 k.c. spadkodawca nabywa spadek z chwilą jego otwarcia.

Art. 931 §1 k.c. stanowi, że w pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek, dziedziczą oni w częściach równych. Jednakże część przypadająca małżonkowi nie może być mniejsza niż jedna czwarta całości spadku. Natomiast, §2 w/w przepisu stanowi, że jeżeli dziecko spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przysługiwał, przypada jego dzieciom w częściach równych. Przepis ten stosuje się odpowiednio do dalszych zstępnych.

Spadkodawca sporządził co prawda ważny testament własnoręczny z 31 marca 2005 r. zgodnie z art. 949 k.c. Został on bowiem w całości napisany i podpisany przez spadkodawcę. W testamencie tym nie powołał nikogo do całości spadku po sobie, a jedynie uczynił zapis zwykły udziału w mieszkaniu przy ul. (...) w N. na rzecz R. M.. Zgodnie z art. 968 k.c. spadkodawca może bowiem przez rozporządzenie testamentowe zobowiązać spadkobiercę ustawowego lub testamentowego do spełnienia określonego świadczenia majątkowego na rzecz oznaczonej osoby. W niniejszej sprawie spadkodawca obciążył obowiązkiem wykonania zapisu spadkobierczyni ustawowe tj. córki A. B. i B. B. (1). O tym, że taka była wola spadkodawcy świadczy zapewnienie spadkowe uczestnika R. M., który wskazał, że wolą dziadka nie było powoływanie go do całości spadku, ale zapisanie mu udziału w mieszkaniu.

Natomiast jeśli chodzi o spadek po Z. B. (1) to należało stwierdzić, że spadek po niej na podstawie testamentu notarialnego sporządzonego 17 maja 2017 r. w Kancelarii Notarialnej w N. przed notariuszem W. K. w formie aktu notarialnego nr rep. A (...) nabyła jego córka B. B. (1) w całości.

Powyższy testament, Sąd uznał w niniejszej sprawie za ważny testament spadkodawczyni. Spadkodawczyni pozostawiła dwa testamenty, tj. powyższy testament notarialny oraz testament własnoręczny z 15 kwietnia 2014 r. Jednakże testament własnoręczny, mimo że jest ważny, to nie zawiera ustanowienia spadkobiercy. W testamencie tym spadkodawczyni nie powołała nikogo do całości spadku po sobie, a jedynie uczyniła zapis zwykły mieszkania przy ul. (...) w N. na rzecz R. M.. Zgodnie z art. 968 k.c. spadkodawca może bowiem przez rozporządzenie testamentowe zobowiązać spadkobiercę ustawowego lub testamentowego do spełnienia określonego świadczenia majątkowego na rzecz oznaczonej osoby. W niniejszej sprawie spadkodawczyni obciążyła obowiązkiem wykonania zapisu spadkobierczyni ustawowe tj. córki A. B. i B. B. (1) (jedna z nich jest również spadkobierczynią testamentową).

Dziedziczenie po spadkodawczyni nastąpiło na podstawie testamentu z 17 maja 2017 r. nr rep. A (...), albowiem w tym testamencie spadkodawczyni powołała na jedynego spadkobiercę B. B. (1).

Zgodnie zaś z art. 926 k.c. powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu. Dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą. Z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, dziedziczenie ustawowe co do części spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał do tej części spadkobiercy albo gdy którakolwiek z kilku osób, które powołał do całości spadku, nie chce lub nie może być spadkobiercą.

Testament z 17 maja 2017 r. sporządzono w formie aktu notarialnego. Sporządzenie testamentu w takiej formie jest przewidziane w art. 950 k.c. Zgodnie z tym przepisem testament może być sporządzony w formie aktu notarialnego. Testament taki, aby mógł zostać uznany za ważny musi spełniać przesłanki ważności testamentu przewidziane w kodeksie cywilnym, jak i w przepisach ustawy – Prawo o notariacie.

W niniejszej sprawie nie zostały podniesione zarzuty co do ważności testamentu z 17 maja 2017 r. wynikające z Prawa o notariacie jak i kodeksu cywilnego.

Zgodnie z art. 945 § 1 k.c. testament jest nieważny, jeżeli został sporządzony:

- 1) w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli;
- 2) pod wpływem błędu uzasadniającego przypuszczenie, że gdyby spadkodawca nie działał pod wpływem błędu, nie sporządziłby testamentu tej treści;
- 3) pod wpływem groźby.

Testament z 17 maja 2017 r. spełnia także wymogi ważności przewidziane dla aktów notarialnych przez ustawę z dnia 14 lutego 1991 r. - Prawo o notariacie. Testament ten zawiera elementy przewidziane przez art. 92 Prawa o notariacie. W szczególności testament zawierają: dzień, miesiąc i rok sporządzenia aktu, miejsce sporządzenia aktu, imię, nazwisko

i siedzibę kancelarii notariusza, imiona, nazwiska, oświadczenia spadkodawcy, stwierdzenie, że akt został odczytany, przyjęty i podpisany, podpisy biorących udział w akcie oraz osób obecnych przy sporządzaniu aktu, podpis notariusza.

Do ustalenia stanu faktycznego w sprawie posłużyły dowody z dokumentów opisanych dokładnie wyżej pod poszczególnymi elementami stanu faktycznego. Autentyczność dowodów z dokumentów nie została zakwestionowana skutecznie przez żadną ze stron. Do ustalania stanu faktycznego w sprawie posłużyły także zapewnienia spadkowe stron postępowania. Dowody te wzajemnie się potwierdzają i uzupełniają.

Sąd w punkcie 3 postanowienia stosownie do art. 29 ust. 1 ustawy z 26 maja 1982 roku – Prawo o adwokaturze w zw. z § 12 pkt 2 i § 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu, przyznał adwokatowi S. R. tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu 360 zł, którą nakazał wypłacić ze środków budżetowych Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Nysie. Dodatkowo wynagrodzenia zostało zgodnie z § 4 ust. 3 w/w rozporządzenia powiększone o należny podatek od towarów i usług.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w postanowieniu.